ילך ר' שמעון בן יוחאי שהוא מלומד בנסים ואחריו מי ילך ר"א בר ר' יוסי אמר להם רבי יוסי ואילו היה אבא חלפתא קיים יכולין אתם לומר לו תן בנך להריגה אמר להם ר' שמעון אילו היה יוחאי אבא קיים יכולין אתם לומר לו תן בנך להריגה אמר להו רבי יוסי אנא א) אזלין דלמא עניש ליה ר' שמעון ב) דקא מסתפינא קביל עליה דלא ליענשיה אפילו הכי ענשיה כשהיו מהלכין בדרך נשאלה שאלה זו בפניהם מנין לדם השרץ שהוא טמא עקם פיו ר' אלעזר בר רבי יוסי ואמר (ויקרא יא) וזה לכם הטמא אמר ליה ר' שמעון מעקימת שפתיך אתה ניכר שתלמיד חכם אתה אל יחזור הבן ג) אצל אביו יצא לקראתו בן תמליון רצונכם אבוא עמכם בכה ר' שמעון ואמר מה שפחה של בית אבא נזדמן לה מלאך שלש פעמים ואני לא פעם אחת יבא הנס מכל מקום קדים הוא על בברתיה דקיסר כי מטא התם אמר בן תמליון צא בן תמליון צא וכיון דקרו ליה נפק אזל ד) אמר להון שאילו כל מה דאית לכון למישאל ה) ועיילינהו לגנזיה לשקול כל דבעו אשכחו ההוא איגרא שקלוה וקרעוה והיינו *דאמר רבי אלעזר בר רבי יוסי אני ראיתיה בעיר [רומי] והוו עליה כמה טיפי דמים: **מתני'** הפיגול והנותר אין מצטרפין מפני שהן שני שמות השרץ והנבלה וכן הנבלה ובשר המת אין מצטרפין זה עם זה לטמא אפילו *בקל שבשניהן: **גמ'** אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא לטומאת הידים דמדרבנן היא *אבל לענין אכילה מצטרפין *דתניא ר' אליעזר אומר לא יאכל כי קדש הוא (שמות כט) כל שבקדש פסול בא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו: **מתני'** *האוכל שנטמא באב הטומאה ו) ושנטמא בולד הטומאה מצטרפין זה עם זה לטמא *בקל שבשניהם *כל האוכלים מצטרפין זה עם זה לפסול הגוייה כבחצי פרס ז) וכבמזון שתי סעודות לעירוב וכביצה לטמא טומאת אוכלין וכגרוגרת להוצאת שבת וככותבת ביום הכפורים כל המשקין מצטרפין זו עם זו לפסול את הגוייה ברביעית וכמלא ח) לוגמא ביום הכפורים: **גמ'** תניא *)רבי שמעון אומר מה טעם שאפשר לשני שיעשה ראשון ומי קא עביד שני ראשון הא לא אפשר אמר רבא הכי קאמר מי גרם לשני לאו ראשון רב אשי אמר ראשון ושני לגבי שלישי בני חדא ביקתא אינון:

מתני'

*) תוספתא דטהרו. פ"ח

שהוא מלומד בנסים · שנעשו לו נסים במערה כדגרסינן בפרק במה מדליקין (שבת דף לג:): אילו היה אבא חלפתא · אביו של ר' יוסי: יכולין אתם לומר תן בנך להריגה · בתמיה כך אין אתם יכולין לומר לי שאתן בני להריגה: אמר להו ר' יוסי · מסתפינא דלמא עניש ליה ר' שמעון בן יוחאי לבני ובדבר זה אני מתיירא יותר מפחד האויבים שמתיירא אני שמא יכעוס עליו בשביל שום דבר ויענישהו: קביל עליו · רבי שמעון בן יוחאי דלא עניש ליה ואף על פי כן ענשיה כדאמרינן לקמן דאמר ליה אל יחזור הבן כו': עיקם פיו · ר' אלעזר בר רבי יוסי שלא אמר קול רם כמנהגו אלא עיקם פיו מכמות שהיה רגיל לדבר ואמר בלחישה שלא ירגיש רבי שמעון בן יוחאי שיהא כמורה הלכה לפניו ואף על פי כן הרגיש בו רבי שמעון בן יוחאי ואמר לו מעקימת שפתיך ס) אתה ניכר ראיתי שהשבת תשובה וניכר שחכם אתה שידעת להשיב אבל הואיל והורית לפני אל יחזור ס' דעתו ואידך מפרש בשגגתא היכי הוה שבדא ונטה נפשו למות עד שאמר רבי שמעון בן יוחאי שאמר לאביו שיהא מחזירו לשלום ובקש עליו רחמים והולך נתרפא מפרש התם: בן תמליון · שד שקורין טמיו"ן: שפחה של [בית] אבא · הגר נזדמנו לה שלשה מלאכים דשלש פעמים כתיב מלאך בפרשה (בראשית טז): על בברתיה דקיסר · ונשתגעה והיתה צועקת ואומרת הביאו לי את ר' שמעון בן יוחאי בכל שעה ואידך טלה מפרש התם: למכח הויא איגרתא · דכתיבי בה הלין גזירות דאמרן לעיל: אני ראיתיה בעיר [רומי] · בפרוכת קמיירי שראה אותה בבית הקיסר והיו עליה כמה טיפי דמים מפר ושעיר של יום הכפורים שהזה עליה (ולא היה) כמאליף שלא היו הטיפין זו בצד זו: **מתני'** אפילו בקל שבשניהן · כלומר דפחות מכעדשה השרץ אינו מצטרף להשלים לכזית נבלה י) דהוא קל וכ"ש דנבילה אינה מצטרפת לפחות מכעדשה השרץ דהיינו שיעור חמור וכן חצי זית של מת אינו מצטרף לחצי זית של נבלה אפילו לטמא טומאת ערב: **גמ'** לא שנו דפיגול ונותר אין מצטרפין[א](לחצי זית) אלא לטומאת ידים דמדרבנן היא כדאמרינן במסכת פסחים (דף קכ:) שגזרו בנותר ופגול שיהו מטמאין את הידים משום חשדי כהונה לא משום עצלי כהונה וכיון דגזרה דרבנן היא אינן מצטרפין לטומאת ידים דלא עבדינן תקנתא להקנתא דכיון דמדרבנן היא לא גזרה דפיגול ונותר לא אמרת דמצטרפין הויא גזרה לגזרה: אבל לענין אכילה · דפיגול ונותר מצטרפין דאי איכא פחות מכזית פיגול ונותר משלימו לכזית ואכלו חייב עליו משום נותר ומשום פיגול וכן אי הוי רוב דנותר ופיגול משלימו לכזית ואכלו חייב עליו משום נותר ואמר יח) [ב]לא רבי דאי הוי חצי זית מזה וחצי זית מזה מצטרפין זה עם זה לחייב עליו[ג] משום נותר ומשום פיגול: כי קדש הם · משמע דשניהן מצטרפין לאכילה ומלא יאכל נפקא דכל שבקדש פסול כגון נותר ופגול בא הכתוב וכו': **מתני'** האוכל שנטמא באב הטומאה · דהוא ולד יט) ראשון והאוכל שנטמא בולד הטומאה דהוא שני מצטרפין זה עם זה לטמא בקל שבשניהן דהיינו שני ומצטרפין יחד לעשות שלישי כלומר שהוי ששה דהוא קל שבשניהן אבל לא מצטרפין להכי שיעשו שני כמו ראשון שעושה שני דא"כ הוה חמור שבשניהן: **גמ'** תניא א"ר שמעון מה טעם · מצטרפין ולד ראשון עם ולד שני לפי שאפשר לשני שיעשה (א) ראשון: והא לא אפשר · דהני לעביד ראשון לעולם דלא מליט טומאה שעושה כיו"ב יג] דאפילו שני נמי לא עביד וכ"ש דראשון לא עביד: אלא מה טעם מצטרפין משום דמי גרם לשני שיבוא לידי טומאה לאו ראשון וכיון דמכח ראשון אתי עליה טומאה הוי כי ראשון ולהכי מצטרפין: בני חדא ביקתא ניננהו מביתו[ד] כלומר דתרווייהו ראשון ושני אתי מו) [ו]מקרא מחדא דשני אתי מכח ראשון [ו]להכי סו) אמר שני דמצטרפין זה עם זה בקל שבשניהן דעושין שלישי בין רבה לרב אשי ליכא בינייהו אלא שינוי לשון דרב אשי מוסיף ואמר בני חדא בקתא אינון:

מתני'

ולא היה יוחי אבא קיים ט' והשיב ר' יוסי אלא אלו דלמא ענים ליה ר' שמעון לברי מסתפינא שהוא נער וממהר להשיב ור' שמעון נוח לכעוס ומקפיד בדבר שטעם הוא יז) כשהם מהלכים בדרך ט' ומכל מקום הלך רבי אלעזר ברבי יוסי כדמפרש בירושלמי שרבי שמעון נדר לו שלא יענישו: **עקם** פיו · מיאר להשיב: **אל** יחזור הבן אצל אביו · בירושל' מפרש שאחזתו אסכרא וכשזכר ר' שמעון על יח) שהאמה [להשיבו אל] אביו חזר ונתפלל עליו ונתרפא: **יצא** לקראתו בן תמליון · אותו השד שקורין יט) למטוך בלע"ז וכמו תינוק קטן הוא ורגיל בין האדם להתלוצץ בהן: **אמר** רצונכם אבוא עמכם · ועל ידי יבא נס: בכה רבי שמעון ואמר שפחה של בית אבא נזדמן לה מלאך · שלש פעמים · על הגר כ) אמר כן כדכתיב (בראשית טז) [שם] מלאך (השם) שלש פעמים מלמד שראתה שלשה מלאכים ואני לא פעם אחת כלומר ואני אפי' ראוי שיזדמן לי פעם אחת יבא הנס מכל מקום כלומר יבא הנס מכל מקום על ידי השד זה: קדים הוא על כא) בבת דקיסר הלך הוא לפניהם ונכנס בגוף בת קיסר כי מטו להתם רבי שמעון ורבי אלעזר אמרו לו בן תמליון צא בנחת אמרו לו וכלום שלא ירגישו האחרים בזה ויסברו שעל ידי תפלה הוא כב) אמרו: **אמרו** להון *אינו ס' · פירוש כג) הם בני בית המלך כד) אמרו כן: **להוציא** איגרא · איגרא של גזרה המלכות: **והיינו** דאמר רבי אלעזר בר רבי יוסי אני ראיתיה בעיר [רומי]· על הפרוכת אמר כן *ובלוחה שעה כה) שבכלן היה שראה אותו שלא מליט שהיה בעיר [רומי] רק עתה שהיה באוצר המלך ולא אותה שם:

הכי

כב א מיי' פ"ד מהל' טומאת אוכלין הל' י':

כד ב מיי' פ"ח מהלכות אבות הטומאה הלכה ג:

כה ג מיי' פי"ח מהלכות פסה"מ הלכה יא:

כו ד מיי' פ"ד מהלכות טומאת אוכלין הל' יב:

כז ה מיי' פ"ד מהלכות טומאת אוכלין הל' ג ופ"ח מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה יא:

כח ו מיי' פ"א מהל' עירובין הל' יא טוש"ע א"ח סי' שסח סעיף ד:

נ"ק

נ"ק פ"ו

כט ז מיי' פ"ד מהלכות טומאת אוכלין הל' ג:

ל ח מיי' פי"ח מהל' שבת הלכה א:

לא ט מיי' פ"ד מהלכות שביתת עשור הל' א:

לב י מיי' פ"ד מהלכות טומאת אוכלין הל' ג ופ"ח מהלכות אבות הטומאה הל' יא:

שאלו כל פי"ט כו' נ"ק

לג כ מיי' פ"ב מהל' שביתת עשור הלכה ס:

ובלוחה שעה היה כפתן ולא אותו כו' נ"ק

זבחים לא. מנחות פ"ח מ"ט [נמשכה סנ' בקל]

יומא נג.

[נמשכה שבמשניות כגי' בקל]

מכות יח. פ"א פסחים כד. פ"ט כריתות יג. עירובין פב. מקוואות פי"א מ"ה

(א) לכזית אלא ס' נ"ק · [ב] נ"ל לי · [ג] ר"ל לא לחייב כשהיו שא"כ אלא מחייבו על פחות מכשיעור אלא לענין מלקות נחייבו אם טהרו ט משום טהר או משום פיגול · פירש · [ד] אמר מת' שלישי כן כו' נ"ק · [ה] נ"ל פ' שמיני דשבת דף עז: נ"ק · [ו] ר"ל מעיקרא מחדא ושני כו' נ"ק · [ז] להכי אמר שמצטרפין זה עם זה כו' נ"ק

שיטה מקובצת

רבינו גרשום